

Handläggare: Leila Massih
Telefon: 08-508 09 306

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Förslag till energiplan för Stockholm - remiss från stadsbyggnadskontoret

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har begärt yttrande från bl.a. Östermalms stadsdelsnämnd med anledning av förslag till energiplan för Stockholm. Energiplanen syftar till att ange riktlinjerna för stadens energianvändning och energiförsörjning samt ge en översiktlig bild av de närmaste årens utmaningar för att kunna bli en energieffektivare och på längre sikt fossilbränslefri stad. Planen innehåller också en diskussion kring behovet av att minska energianvändningen för att kunna tillgodose energiförsörjningen i en växande stad och samtidigt uppnå stadens miljömål.

Förvaltningen bedömer att övergripande strategier och planeringsinriktningar i energiplanen är förenliga med övriga miljömål som finns i stadens styrdokument, t.ex. miljöprogrammet och framkomlighetsstrategin. Energiplanens ambitioner om att minska utsläppen överensstämmer med kommunfullmäktiges mål om att Stockholms livsmiljö ska vara hållbar. Liksom energiplanen anger, menar förvaltningen att det är viktigt att erfarenheter från Norra Djurgårdsstadens arbete med hållbara livsstilar, samt övrigt miljöarbete, tas till vara och implementeras i övriga stadsutvecklingsprojekt. Förvaltningen anser att det är angeläget att miljöfrågorna prioriteras och ges tillräckligt med resurser för att kunna genomföras. Samverkan mellan berörda myndigheter och kommuner är enligt förvaltningen viktig för att på ett effektivt sätt kunna uppnå miljömålen. I

stadsutvecklingen verkar förvaltningen för en ökad s.k. områdesplanering vilket bland annat skapar möjlighet för ökad samverkan kring miljöfrågorna.

Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret har begärt yttrande från bl.a. Östermalms stadsdelsnämnd med anledning av förslag till energiplan för Stockholm. Synpunkter på energiplanen ska vara stadsbyggnadskontoret tillhanda senast den 31 augusti 2012.

Redan år 2005 antog kommunfullmäktige ett långsiktigt mål att nå ett fossilbränslefritt Stockholm 2050. Uppdraget att göra en ny energiplan fick stadsbyggnadsnämnden av kommunfullmäktige i mars 2010. Enligt lagen om kommunal energiplanering ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi.

Den nya energiplanen för Stockholm utgår från de regionala utvecklingsplanerna, Stockholms stads miljöprogram samt stadens signering av Covenant of Mayors-avtalet, det så kallade Borgmästaravtalet. Det avtalet innebär att städer i Europa förbinder sig att arbeta för att minska utsläppen av växthusgaser i större utsträckning än vad EU beslutat om. Energiplanen är också ett tematiskt tillägg till Stockholms översiktsplan. Det betyder att planen kommer att aktualitetsförklaras alternativt revideras minst en gång per mandatperiod. Energiplanen är således inte ett handlings- eller åtgärdsprogram för att minska utsläpp och energianvändning, utan en mer övergripande strategisk plan som utvecklar och förtydligar översiktsplanens skrivningar och planeringsinriktningar. Energiplanens strategier och planeringsinriktningar ska följa strategierna i två kommande tematiska tillägg, Arkitektur Stockholm och Den gröna promenadstaden.

Miljöförvaltningen har på uppdrag av stadsledningskontoret och i samband med signeringen av avtalet Covenant of Mayors, reviderat stadens åtgärdsplan för klimat och energi. Arbetet med åtgärdsplanen har bedrivits parallellt med arbetet med energiplanen och togs upp i kommunstyrelsen i juni 2012.

Ärendet

Stockholm skulle inte fungera utan tillgång till energi i olika former. Samtidigt som energi är en förutsättning för de flesta samhällsfunktioner finns det ett starkt samband mellan energianvändning och klimatförändringar. Det är därför nödvändigt att minska användningen av energi för att på så sätt hushålla med resurser och begränsa påverkan på klimatet. Utsläppen som påverkar klimatet är globala men det staden kan påverka och arbeta med sker i första hand på lokal nivå. Stockholms stads egna ambitioner vad gäller energi och klimat är högre än de befintliga målen både nationellt och inom EU. Stockholms stads bidrag är viktigt för att nå de överordnade målen och inte minst för att vara en ledande aktör i den ständiga vidareutveckling som behövs för att integrera energifrågor i samhällsplanering och utveckling.

Energiplanen syftar till att ange riktlinjerna för stadens energianvändning och energiförsörjning samt ge en översiktlig bild av de närmaste årens utmaningar för att kunna bli en energieffektivare och på längre sikt fossilbränslefri stad. Planen innehåller också en diskussion kring behovet av att minska energianvändningen för att tillgodose energiförsörjningen i en växande stad och samtidigt uppnå stadens miljömål.

Övergripande strategier för en hållbar energianvändning

Enligt Stockholms översiktplan är en av de stora utmaningarna att bli en fossilbränslefri stad till år 2050. För det krävs en fortsatt utbyggnad av fjärrvärme- och kylsystemet samt att kollektivtrafiken byggs ut och en satsning på gång och cykel. Andra avgörande insatser är fortsatt kraftig energieffektivisering samt en omställning till förnybara energikällor. Följande övergripande strategier för en hållbar energianvändning föreslås:

- Minska energianvändningen i alla sektorer
- Effektivisera bränsleresurserna
- Effektivare sätt att lagra energi
- Uppmuntra en hållbar livsstil genom smarta lösningar

Planeringsinriktningar

Energiplanen redogör för nuläget inom samhällsfunktionerna energi, transport och bebyggelse och går sedan igenom framtidens utmaningar inom dessa områden. Nedan följer planeringsinriktningar för respektive sektor.

Energi

- Stadens energiförsörjning måste tryggas
- Fjärrvärmesystem byggs ut och blir mindre fossilbränsleberoende
- Öka biogasproduktionen
- Stimulera lokalt producerad energi i ett integrerat värmesystem

Transport

- Planera för hållbart resande
- Satsa på ökning av alternativa drivmedel och bilinnehav
- Energisnåla transportlösningar bör främjas
- Godstransporternas effektivitet bör ökas
- Fortsätt satsa på fler miljöbilar

Bebyggelse

- Planera för en tät stadsstruktur
- Integrera energifrågor tidigt i program, planläggning och markanvisning
- Energieffektivisering i bebyggelsebeståndet är ett måste

- Fler energieffektiva hus med god arkitektur och integrerade värmesystem
- Öka konkurrensen i fjärrvärmesystem

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom parkmiljöavdelningen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen bedömer att övergripande strategier och planeringsinriktningar i energiplanen är förenliga med övriga miljömål som finns i stadens styrdokument, t.ex. miljöprogrammet och framkomlighetsstrategin. Energiplanens ambitioner om att minska utsläppen överensstämmer med kommunfullmäktiges mål om att Stockholms livsmiljö ska vara hållbar.

En av de övergripande strategierna för en hållbar energianvändning är att uppmuntra en hållbar livsstil genom smarta lösningar. I stadsutvecklingsprojektet Norra Djurgårdsstaden har förvaltningen ett särskilt ansvar för stadens arbete med hållbara livsstilar, som handlar om att skapa förutsättningar, underlätta och uppmuntra för de boende att ha en hållbar livsstil. Liksom energiplanen anger, menar förvaltningen att det är viktigt att erfarenheter från detta och övrigt miljöarbete i Norra Djurgårdsstaden tas till vara och implementeras i övriga stadsutvecklingsprojekt.

Enligt energiplanen bör avfallshanteringen för energiändamål förbättras. Förvaltningen är positiv till energiplanens ambitioner om att platser inom Stockholm måste säkerställas för avfallshantering för att kunna hantera avfallet på ett energimässigt fördelaktigt och miljövänligt sätt. Östermalms stadsdelsnämnd har tidigare hanterat ett ärende om fler återvinningsstationer inom stadsdelsområdet. Förvaltningen har då poängterat vikten av att det finns återvinningsstationer inom ett rimligt avstånd från bostaden. God tillgång och närhet till en återvinningsstation ökar incitamenten för att återvinna och minskar problemet med överfulla stationer. Tillsammans med trafikkontoret utreder förvaltningen förskolornas möjlighet att genom mindre anpassningar få till sortering av matavfall. Enligt förvaltningen bör avfallssorteringen förbättras genom att lokala insamlings- och sorteringsstationer byggs ut, speciellt system för insamling av organiskt avfall.

Enligt förvaltningen är det positivt att energiplanen betonar vikten av att stora förändringar och åtgärder måste göras inom transportsektorn för att staden ska nå klimatmålet om att vara fossilbränslefri 2050. Staden ska verka för en långsiktig satsning på kollektivtrafik och inrikta planeringen på ökad rörlighet för gående och cyklister. Förvaltningen arbetar för att fler transporter i framtiden kan ske med kollektivtrafik, gång och cykel. Stadens översiktsplan "Promenadstaden" stöder detta. Förvaltningens policy för resor i tjänsten säger t.ex. att medarbetare i största

möjliga mån ska gå, cykla, resa kollektivt eller välja andra miljöanpassade transportmedel. Som ett steg i miljöarbetet planerar förvaltningens parkmiljöavdelning under året att övergå till elbilar. Stadsdelsnämnden bidrar genom parkverksamheten till en god miljö genom att ställa miljökrav på entreprenörernas maskinpark.

För att få människor att välja cykel som färdmedel kan det vara av betydelse att staden ges resurser att informera om cykelmöjligheter i samband med att människor flyttar in i nya bostadsområdena, t.ex. kan individuell reseplanering erbjudas. Ett annat sätt kan vara att arbeta med konceptet ”cyklande/vandrande skolbuss” för att få föräldrar och barn att välja bort bilen som färdmedel till förskolan/skolan. För att främja cykelanvändning är det viktigt att det på ett enkelt och säkert sätt går att byta från ett trafikslag till ett annat. Även möjligheterna för att ta med cykeln i kollektivtrafiken bör utredas. Enligt förvaltningen behövs uppdaterade cykelparkeringstal för bostäder samt riktlinjer för cykelparkering i anslutning till t.ex. förskolor.

Stockholmsregionens tillväxt förväntas innebära en trafikökning, vilket i sig utgör en stor utmaning när det gäller att kunna klara uppsatta miljömål. Flera gator inom staden överskrider aktuella miljö kvalitetsnormer och enligt förvaltningen är det speciellt viktigt att minska luftföroreningarna med tanke på de grupper i samhället som är extra känsliga som exempelvis barn, astmatiker, lungsjuka, hjärtsjuka och gamla. Förvaltningen anser att det är angeläget att miljöfrågorna prioriteras och ges tillräckligt med resurser för att kunna genomföras. Samverkan mellan berörda myndigheter och kommuner är enligt förvaltningen viktig för att på ett effektivt sätt kunna uppnå miljömålen.

En av energiplanens planeringsinriktningar är att planera för en tät stadsstruktur. Förvaltningen delar uppfattningen om att den täta staden sparar resurser i form av resor och ger underlag för service och kollektivtrafik. Samtidigt anser förvaltningen att parkernas miljömässiga och sociala värden bör beaktas i förtätningen av staden. Enligt energiplanen ska energifrågor integreras tidigt i program, planläggning och markanvisning. Förvaltningen deltar aktivt i nya planprojekt och nämnden är remissinstans i stadsmiljöfrågor. På så sätt kan förvaltningen påverka stadens miljöarbete i stadsutvecklingen. I stadsutvecklingen verkar förvaltningen för en ökad s.k. områdesplanering vilket bland annat skapar möjlighet för ökad samverkan kring miljöfrågorna.

Bilaga

Förslag till Energiplan för Stockholm